

Zrinko Tutić

Sustavi i mjerila vrijednosti unutar stanovitoga kulturnog okružja su poput tematskih piramida čiji vrh sadrži najvrednije što određena nacionalna kultura bilježi na području koje piramida pokriva. U piramidi hrvatske popularne glazbe nekoliko je snažnih ličnosti zaposjelo taj vrh. Među njima je nedvojbeno **Zrinko Tutić**, skladatelj, kantautor, autor tekstova, producent, rođen u Banja Luci, 2. ožujka 1955. Biografski podaci govore da su njegovo odrastanje obilježili sport i glazba, ali glazba je potisnula sport; već u nižim razredima gimnazije Tutić formira prvi bend *Aleut* i piše o glazbi za školski list *Orfej*. Glazbena mu poduka daje temelj za željenu budućnost, a nemir kao znak ne samo mladosti nego i značaja tjera ga neprestance naprijed. 1971. na redu je novi bend *Selekcija*, koji će za dvije godine trajanja ostaviti trag u svome okružju, dok će se osamnaestogodišnji Tutić otputiti u Zagreb ne bi li pronašao odgovore na brojna pitanja i zakoračio u svijet glazbe koja je za njega u središtu svih pitanja. I uspio je. Samo godinu dana poslije već je prisutan na Zagrebačkom festivalu s pjesmom *Doći će dan*. Slijede godine kantautorskih nastojanja i autorskog zanimanja za dječju pjesmu. Do osamdesetih nastaje velik broj pjesama za djecu okrunjen televizijskim mjuziklom *Bajka o maslačku* na stihove Sunčane Škrinjarić.

A osamdesetih Tutićeva umjetnička putanja iscrtava uzlaznu liniju. Počelo je 1981. s pjesmom *Doris* i kantautorskom pobjedom na Zagrebačkom festivalu. Slijedi niz inspiriranih melodija između kojih niti je moguće a niti potrebno birati. Je li to *Manuele*, *Stranac u noći*, *Samo jedan dan*...

U to je već vrijeme jasno da je riječ o kompletnom autoru. Tutić piše glazbu, stihove, pjeva, surađuje s kolegama, osobito s Rajkom Dujmićem, kojemu piše stihove, a Dujmić svira u njegovim projektima. Tu je i suradnja s Đorđem Novkovićem, a sam svjedoči o podršci koju je dobio od Arsena Dedića.

Nema osobitog smisla tražiti razvojne etape u njegovu skladateljskom radu, jer je riječ o vrijednosno ujednačenom opusu unutar kojega su uspješnice samo vrhunci po kojima se prepoznaje određeno razdoblje u skladateljevom radu. Stoga je korisnije prisjetiti se nekih značajki njegova skladateljskog izraza.

Primjerice, bez obzira na sadržaj teksta i pripadajući mu karakter melodije, Tutić nikada u razradi zamišljene melodijske linije nije rutinirano ravnodušan; s visokim stupnjem emocionalnog naboja on uvijek stremi prema naprijed. Pritom traži od interpreta široku ljestvicu interpretativnih nijansi, ne boji se emocionalnih krajnosti i rijetko kad održava neprestance isti dinamički intenzitet, čija bi posljedica mogla biti neželjena monotonost glazbenog kretanja. Toga nema u Tutićevoj glazbi, čak ni onda kad se upusti u šansonijerski parlendo stil, kao u uspjeljoj i premalo isticanoj šansoni na vlastiti tekst iz ranih godina *Dnevne temperature* iz 1982. Snažna je, strastvena emocionalnost u pozadini većine Tutićevih skladbi, čak i onda kada su posrijedi skladbe baladnog karaktera.

Opjevao je Zrinko mnoga važna mjesta i osobe u svom životu. Jednom je na pitanje odakle crpi inspiraciju kazao: «Život je inspiracija, sve ostalo su povodi.»¹, potvrđujući time da biti neprestance svjestan života za njega znači bît njegova postojanja. Na nezaboravan je način s prijateljem i dugogodišnjim suradnikom Rajkom Dujmićem opjevao domovinu: «Iskustvo 'Moje domovine' nije usporedivo ni sa čime. Neusporediva je ta količina emocije i energije koja je krasila sve ljude koji su tamo došli, to se ne može usporediti ni sa kakvim običnim iskustvom. I danas imam poseban doživljaj toga. Svako vrijeme ima svoje pjesme", sjeća se Tutić tog sudbonosnog vremena².

A i u njegov su skladateljski svijet devedesete unijele promjene. Izazov kako osim stiha i pjesme stvoriti i pjevača, kako razviti cijeli taj stvaralački put od ideje do promidžbe, do

¹ CMC. Tjedan autora

² www. Index.hr – A. A. 25. lipnja 2011.

plasmana koji će i pjesmu i interpeta održati u fokusu javnog zanimanja, postaje sve intenzivniji. Prava je prigoda suradnja s Tatjanom Matejaš Tajči, od koje stvara zvijezdu, pravu tinejdžersku ikonu, koja dosad na našim prostorima još nije nadmašena. Slijedit će niz drugih, a za sve Tutić kao producent od formata pronalazi prava rješenja, ne nastojeći utjecati na njihov personalitet, nego postići da svatko od njih kroz suradnju što više oslobodi vlastitu kreativnost.

Devedesete donose i različite oblike društvene angažiranosti. Nakon što je 1992. utemeljio vlastitu producentsku tvrtku *Tutico* – internetske kronike bilježe da je kao producent potpisao tridesetak viskotiražnih albuma – 1993. upravo je on jedan od tri idejna začetnika (uz Dražena Vrdoljaka i Veljka Despota) Hrvatske glazbene nagrade *Porin*, uz koju će narednih godina biti vezan kao član Upravnog odbora nagrade. Obavljao je i niz odgovornih dužnosti unutar Hrvatske diskografske udruge, koje je *Tutico* član. Glavni je urednik edicije *Zabavne melodije* koju objavljuje Cantus d.o.o.

Ipak, unatoč bogatom dosadašnjem prijedenu putu, glazba je bila i ostala na prvom mjestu. Zanimaju ga razni glazbeni žanrovi; osim oko tisuću pjesama, tu je pet glazbi za dugometražne filmove, dva mjuzikla, glazba za televizijske serije, razne prigodne glazbe. Ali u početku je uvijek ishodišni melodijski crtež, to je početak, kako bi rekao Tutić – potekne iz samog života, podjednako kao i riječ, pjevana ili govorena. I kada pjeva, Tutić ne forsira glas. Nema za to razloga, jer kao autor zna da je izražaj moćniji od intenziteta, stoga pjeva onako kako diše, a diše zajedno s pjesmom, postižući tako pravu mjeru ekspresivnosti.

Iako nagrade nisu najvažnije u kronologiji uspjeha pojedinog umjetnika - one ponekad afirmiraju pojedine domete i za javnost su neka vrsta «dokaznog materijala» o vrijednosti djela i autora, a ponekad i mimođu nešto važno - valja reći da je Tutić nagrađivan autor. Osim festivalskih nagrada dobitnik je dviju *Zlatnih arena* u Puli za filmove *Putovanje tamnom polutkom* Davora Žmegača 1995. i *Kad mrtvi zapjevaju* Krste Papića 1998. Na Eurosongu se javljao u tri navrata: u Bergenu je 1986. s pjesmom *Željo moja* postigao je 11. mjesto, pjesma *Hajde da ludujemo* u Zagrebu se popela na šesto mjesto, a najveći uspjeh postigao je u Oslu kada je pjesma *Sveta ljubav* postigla visoko 4. mjesto. Odlikovan je odličjem Reda Danice hrvatske s likom Marka Marulića za zasluge u kulturi.

Upita li se, međutim, autora što smatra uspjehom bit će kratak: «Vjerovatno je nekakav uspjeh ostati svoj.» I nastavlja: «Obično kad me neko pita kako sam, odgovorim: Sebi podnošljiv, a drugima ne znam.»³

Vitalitet kojim zrači, energija kojom pristupa svakom zadatku, čvrstina u donošenju odluka, ali i stanovita jedva primjetna zatvorenost, rijetki susreti s predstavnicima medija, posvemašnja posvećenost glazbi i poslovima oko nje, sve je to Zrinko Tutić, koji ove godine prvi put izlazi pred publiku glazbene nagrade *Porin*, koju je prije gotovo četvrt stoljeća sâm zamislio.

Erika Krpan

³ Dario Otašević: Najveći je uspjeh ostati svoj, www.nezavisne.com, 17. 7. 2008.